

ZÁKON

ze dne..... 2013

kterým se mění zákon 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 235/2004 Sb., zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb. (část), zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 319/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb. (část), zákona č. 172/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 120/2010 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 47/2011 Sb. (část), zákona č. 47/2011 Sb., zákona č. 47/2011 Sb. (část), zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb. (část), zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 370/2011 Sb. (část), zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb. (část), zákona č. 502/2012 Sb. (část), zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 502/2012 Sb. (část), zákona č. 47/2011 Sb. (část), zákona č. 370/2011 Sb. (část), zákona č. 500/2012 Sb. (část), se mění takto:

1. V § 4 odst 1 písm. a) se na konci věty před čárkou vkládají slova „nebo hodnota zápočtu“.

2. V § 4 odst. 1 písm. o) se tečka nahrazuje čárkou a vkládá se nové písm. p), které zní:

“p) hotovostním účetnictvím zvláštní režim uplatňující se u plátců splňující podmínky dle § 6 odst. 3 umožňující jim přiznávat daň na výstupu až po obdržení úplaty za podmínek dle § 92h a u všech plátců nárokovat odpočet daně na vstupu až po uhrazení úplaty dodavatelům v tomto režimu.”

3. V § 6 se vkládá nový odst. 3, který zní:

“(3) Plátcem v režimu hotovostního účetnictví je plátce, jehož obrat za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhl 10 200 000 Kč, a který oznámil správci daně, že uplatňuje režim hotovostního účetnictví.”

4. V § 21 se vkládá nový odst. 11, který zní:

“(11) U zdanitelného plnění v režimu hotovostního účetnictví dle § 92h se za den uskutečnění zdanitelného plnění považuje den přijetí úplaty. Tím není dotčeno ustanovení § 22, § 23, § 24, § 24a a § 25. Ustanovení tohoto odstavce se nepoužije, pokud příjemce není plátce daně.”

5. V § 73 se vkládá nový odst. 8, který zní:

“(8) Pokud je plátce v režimu hotovostního účetnictví dle § 92h nebo plnění přijal od plátce v režimu hotovostního účetnictví dle § 92h může nárokovat odpočet až po poskytnutí úplaty.”

6. Za § 92g se vkládá nový § 92h, který včetně nadpisu zní:

”§ 92h

Podmínky hotovostního účetnictví

- (1) Při použití režimu hotovostního účetnictví musí být na daňovém dokladu uvedena poznámka ”hotovostní účetnictví dle § 92h”.
- (2) Plátce v režimu hotovostního účetnictví
  - a) přiznává daň na výstupu až po obdržení úplaty za zdanitelné plnění ke dni obdržení úplaty. Byla-li úplata částečná, přiznává daň z přijaté části,
  - b) má nárok na odpočet daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění až po poskytnutí úplaty za přijaté zdanitelné plnění. Byla-li úplata částečná, přiznává daň z přijaté části.
- (3) Odstavec 2 se nepoužije v případech stanovených v § 22, § 23, § 24, § 24a a § 25.
- (4) Postoupí-li plátce pohledávku, která vznikla v režimu hotovostního účetnictví, přizná daň na výstupu ke dni postoupení pohledávky. Předchozí věta neplatí, jedná-li se o opětovné postoupení pohledávky.
- (5) Při zrušení registrace plátce, který má dosud pohledávky, které mu vznikly v režimu hotovostního účetnictví, zvýší daň na výstupu o částku ve výši dosud nezaplacené daně ze všech pohledávek, které mu vznikly v režimu hotovostního účetnictví a dosud u nich daň na výstupu nebyla přiznána.
- (6) Pokud plátce přestane splňovat podmínky dle § 6 odst. 3, nepoužijí se pro něj ustanovení o režimu hotovostního účetnictví od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém přestal splňovat podmínku výše obratu dle § 6 odst. 3. Ustanovení o režimu hotovostního účetnictví se na plátce nepoužijí rovněž ode dne, který jako den ukončení režimu hotovostního účetnictví správci daně oznámí. Pro již vystavené daňové doklady platí ustanovení o režimu hotovostního účetnictví.
- (7) Pokud plátce splňuje podmínky dle § 6 odst. 3, použijí se pro něj ustanovení o režimu hotovostního účetnictví od dne, kdy oznámil správci daně, že uplatňuje režim hotovostního účetnictví. Pro již vystavené nebo přijaté daňové doklady se použijí ustanovení tohoto zákona, které by se pro ni použili, kdyby nedošlo ke změně režimu.
- (8) U zjednodušených daňových dokladů pro účely tohoto zákona se má za to, že k úplatě došlo okamžitě.
- (9) Pokud po 12 měsících po zdaňovacím období, ve kterém byly daňové doklady vystaveny, pro účely přiznání daně na výstupu dle tohoto zákona se má za to, že k úplatě došlo ve dvanáctém měsíci od vystavení daňového dokladu.
- (10) Nejpozději desátý pracovní den poté, kdy se na plátce již neuzijí ustanovení o režimu hotovostního účetnictví, je plátce povinen oznámit tuto skutečnost správci daně.“

7. V § 100a se vkládá nový odst. 4, který zní:

“(4) Každý plátce vede evidenci daňových dokladů v režimu hotovostního účetnictví, které přijal nebo vystavil a které nebyly vystaveny jako zjednodušený daňový doklad. V této evidenci eviduje

- a) obchodní firmu nebo jméno a příjmení výstavce,
- b) daňové identifikační číslo výstavce,
- c) obchodní firmu nebo jméno a příjmení příjemce,
- d) daňové identifikační číslo příjemce,
- e) evidenční číslo vystaveného dokladu,
- f) cenu,
- g) výši přijaté nebo poskytnuté úplaty.”

8. V § 101 se vkládá nový odst. 9, který zní:

“(9) Plátce přikládá k daňovému přiznání přehled vystavených a přijatých daňových dokladů vydaných v režimu hotovostního účetnictví, za něž nebyla do konce zdaňovacího období přijata nebo poskytnuta úplná úplata. Tento přehled obsahuje údaje dle § 100a odst. 4.”

9. § 101a odst. 3 se zrušuje.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1.1. 2015.

Důvodová zpráva

Obecná část

Důvody k předložení

Navrhovaná právní úprava reflektuje směrnici Rady 2010/45/EU ze dne 13. července 2010, která členskými státy umožňuje zavést režim tzv. „hotovostního účetnictví“. Cílem hotovostního účetnictví je odlehčit malým a středním podnikům, jejichž obrat nedosahuje stanovené výše 500 000 EUR, když tyto podniky se potýkají s platební neschopností, z důvodu nutnosti odvést daň před přijetím platby za poskytnuté služby, nebo dodané zboží. K tomuto stavu dochází v ČR, kdy naprosto zbytečně poctivé podniky, které se snaží řádně plnit své daňové povinnosti, buďto nejsou schopny splnit svou povinnost, a nebo jim to silně negativně ovlivňuje jejich cash flow, což vede ke zpomalování ekonomiky České republiky a případně i ke zvyšování nezaměstnanosti. Předkladatelé uvědomují si tento stav, proto jako prorůstové opatření navrhuji předkládaným návrhem implementovat tuto směrnici a zavádí do našeho právního řádu hotovostní účetnictví, čímž ve výsledku dojde k ozdravení malých a středních podniků, včetně živnostníků, následně ke snížení nezaměstnanosti a zvýšení konkurenceschopnosti a oživení ekonomiky ČR. Nemalou částí z této skupiny jsou právě živnostníci, tedy více než 250 000 plátců DPH.

Zhodnocení platného právního stavu

V současné době mají plátci daně povinnost odvést daň na výstupu po skončení zdaňovacího období, nezávisle na faktu, zda přijali úhradu, byť částečnou, či nikoliv. Tím není naplněn jazykový význam pojmu daň z přidané hodnoty (DPH), neboť samotná přidaná hodnota daného plátce je záporná. Již došlo i k absurdním situacím, kdy drobní plátci DPH, zejména živnostníci, pro splnění své daňové povinnosti vůči správci daně byli nuceni si vzít bankovní úvěr a in fine je to dovedlo do úpadku.

Hlavní principy navrženého návrhu zákona a důvody jeho nezbytnosti

Režim hotovostního účetnictví je dobrovolný pro plátce, jejichž obrat za posledních 12 kalendářních měsíců nepřesáhl 10 200 000 Kč. Plátce režimu hotovostního účetnictví si může nárokovat odpočet daně na vstupu a odvádí daň na výstupu až po poskytnutí či přijetí úplaty. Rovněž plátce, který není v režimu hotovostního účetnictví, si může nárokovat odpočet daně na vstupu za plnění, která přijal od plátce v režimu hotovostního účetnictví, až po poskytnutí úplaty. Aby se předešlo možnému poklesu výběru daní z důvodu řádného neposkytování úplat za dodané služby nebo zboží, zavádí se pro účely přiznání daně na výstupu fikce poskytnutí úplaty po jednom roce.

Odborná diskuse kolem zavedení hotovostního účetnictví vznesla otázku zhoršené kontroly výběru daně. Z těchto důvodů předkladatelé navrhuji, aby každý plátce daně si vedl evidenci přijatých a vydaných daňových dokladů v režimu hotovostního účetnictví a při podání přiznání k dani z přidané hodnoty předali správci daně i výstup z této evidence. Následně centrální systém spravovaný Generálním finančním ředitelstvím bude moci párovat jednotlivé doklady a tedy podstatně rychleji odhalovat daňové úniky, čímž se ve střednědobém až dlouhodobém horizontu může zvýšit efektivita výběru daně až několikanásobně.

Dotčené subjekty

Jsou to primární plátci daně, jejichž obrat nepřevyšuje 10 200 000 Kč. Sekundárně jsou to plátci daně, kteří přijímají zboží nebo služby od plátců daně dle věty předchozí.

Hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet

Navrhované změny nemají z dlouhodobého hlediska dopad na rozpočet krajů a obcí a ani na státní rozpočet. Jejich účelem je zlepšit výběr daní a zabránit, aby podnikatelé neodváděli DPH z faktur, které jim jejich smluvní partneři nezaplatili.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem ČR.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy EU, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, nebo obecnými právními zásadami EU

Návrh zákona je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou Evropské unie, nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Zhodnocení v souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána a nediskriminuje muže, ani ženy.

Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1 až bodu 6: Hotovostní režim je určen pro plátce s obratem do 10 200 000 Kč s povinností toto oznámit správci daně. V bodu 6 jsou přesně rozvedeny způsoby vstupu a výstupu do/z tohoto režimu. Je stanovena fikce k přijetí úplaty po dvanácti měsících po zdaňovacím období, ve kterém byly daňové doklady vystaveny pro účely přiznání daní na výstupu. Následně je stanovena identifikační povinnost plátce vůči správci daně ohledně změny svého statutu v režimu hotovostního účetnictví.

K bodu 7: dané ustanovení stanovuje parametry evidence daňových dokladů v režimu hotovostního účetnictví tak, aby bylo možné jednoznačně identifikovat jednotlivé doklady a výši poskytnuté úplaty.

K bodu 8: dané ustanovení stanovuje povinnost předat správci daně zcela či částečně neuhrazených daňových dokladů v režimu hotovostního účetnictví ve spojení s bodem 9 v elektronické podobě, který umožní správci daně podstatně rychlejší a efektivnější metodu odhalování daňových úniků, nebo neplnění daňových povinností. Což je z dlouhodobého hlediska záměr všech správců daně v rámci EU.

K bodu 9: dané ustanovení odstraňuje výjimky z povinné elektronické formy podání a to z důvodu zjednodušení státní správy, snížení nákladů a zefektivnění výběru daně. Což vede k rozumnému vyvážení mezi nároky státní správy a soukromého sektoru, který přihlíží převážně ke svému stavu cash flow.

K Čl. II

Navrhuje se účinnost zákona od 1.1.2015.

V Praze dne 29.11. 2013

Radim Fiala v. r.

Tomio Okamura v. r.

Petr Adam v. r.

Augustin Karel Andrl Saylor v. r.

Marek Černoch v. r.

Karel Fiedler v. r.

Olga Havlová v. r.

Jana Hnyková v. r.

Jaroslav Holík v. r.

David Kádner v. r.

Martin Lank v. r.

Karel Pražák v. r.

Milan Šarapatka v. r.

Jiří Štětina v. r.